

[Nør Christensen]

Lad Foreningen Norden overtage en række af disse opgaver. Det vil vise en tiltrængt tillid til disse overordentlig værdifulde foreninger og give dem en mulighed for fornyet meningsfuld indsats. Lad så Nordisk Råd prioritere f.eks. 5-10 opgaver, hvoraf de fleste bør handle om kroner og øre, energi, industri og eksport; men sørg samtidig for at give Foreningen Norden muligheder, så man i alt fald kan fastholde, måske fordybe bl.a. det brede kulturelle samarbejde, der er opnået, og måske fjerne en række irritationsmomenter og endelig optræde som en kyndig sorteringsmaskine, som kun videresender væsentlige og holdbare spørgsmål til Nordisk Råd.

Lad endelig de nordiske lande samarbejde så generøst, at 2-3 lande på omgang får mest ud af det, medens de andre er tilfredse med ikke direkte at lide skade.

Netop nu har vi svært ved at se det væsentlige i, at det nordiske samarbejde sker bilateralt eller trilateralt og helt uden om Nordisk Råd. Et eksempel er den kendsgerning, at Sverige og Norge rykker tættere sammen, selv om unionen mellem Sverige og Norge opløstes for mere end 75 år siden. Vi lukker øjnene, ser ikke skoven for bare træer. For Danmarks vedkommende mister vi derfor let en mulighed for at være med i det samarbejde, som vi reelt kunne styrke og kanalisere via vort EF-medlemskab. Medens Sverige og Norge måske bevidst planlægger en fremtid sammen og holder mange bilaterale møder på topniveau, må Nordisk Råd i høj grad se sig uden for dette samarbejde. Det passer ikke i den nuværende struktur. Det er en af grundene til, at man må ændre den struktur.

Men Danmark er også i for høj grad udenfor. Vi har ikke de store industrigigantter, men i vore brancher er vi rigeligt på højde med Sverige. Vi har både norske og svenske kort på hånden, og vi har også en virkelig triumf: vi har nemlig nøglen til Europa, som svensk og norsk erhvervsliv sukker efter.

Blandt sessionsdeltagere i Nordisk Råd i Reykjavik i martsugen vil der være meget få erhvervsfolk. Blandt journalisterne vil der være meget få fra erhvervsredaktionerne, og i den ofte væsentlige selskabelighed og korridorsnak, der finder sted, vil man finde meget få forretningsfolk; de er ikke inviteret, og de vil måske heller ikke i det væsentlige bruge

tid derpå. Det er synd både for det nordiske samarbejde og for nordisk erhvervsliv. En dynamisk og viljekraftig indsats kan ændre dette forhold.

Samarbejdet og forholdet mellem de nordiske lande er i den grad tilvokset af en alsidig myteflora, og kun få tør – og det endda kun sjældent – erkende virkeligheden bag myterne. Nordisk Råds 33. session er en passende lejlighed til at se på nogle af disse myter.

Den mest sejlivede myte er, at de nordiske lande er nordiske. Det er de ikke – de er nordiske plus en hel masse mere. En anden myte er, at det nordiske samarbejde fungerer godt. Det gør det ikke. Lidt tilspidset kan man sige, at det slet ikke fungerer; i hvert fald må jeg understrege, at det kunne ønskes bedre. Men den tredje myte er netop det modsatte, nemlig at det nordiske samarbejde ikke fungerer. Jo, det gør det, meget bedre end kritikerne tror. Dette tilsyneladende paradoks skal jeg vende tilbage til og forklare om lidt. Den fjerde myte er, at vi ved noget om hinanden i de nordiske lande. Nej, vi ved ingenting, og den smule, vi ved, er oftest forkert. Værst og mest skræmmende er den myte, som siger, at det nordiske samarbejde er så naturligt og selvfølgelig, at det ganske automatisk går fremad. Det gør det ikke, måske tværtimod. Det nordiske samarbejde går tilbage, måske endda med raske skridt.

Endelig er der den myte, som går ud på, at en hel masse institutioner under Nordisk Råd kan hjælpe på situationen. Uhyggelig tit sker det modsatte, nemlig at kommissioner og institutioner bureaukratiserer og besværliggør selv de mest enkle spørgsmål, så disse ender i en lukket papircirkulation, der udelukker de løsninger, som alle ønsker.

Inden for hvert af de nævnte myteområder vil der kunne opregnes så lange og detaljerede eksempel-rækker, at selv den mest tålmodige og optimistiske i depression ville opgive på forhånd. Derfor vil jeg nøjes med nogle hovedbetragtninger og enkelte illustrative eksempler.

De nordiske lande er ikke nordiske alene, de er placeret i et Europa, i én verden. Det er hver gang det nordiske samarbejde har glemt den simple kendsgerning, at initiativerne er strandet. De enkelte lande har hver sin uafviselige geopolitiske situation. Vi er geografisk, kulturelt, historisk og erfaringsmæs-